

VADÁSZ-ÉS VERSENYLAP.

Péntek, december 10.

34. sz.

Második évfolyam 1858.

Vadászjelenet a Jóreményfokon:

Az éjtelme egy határszéli majorban valék töltendő. Lassan haladva közeledtem feléje, mert három napi utam alatt a táphiány annyira elesigázta lovamat, hogy kimélnem kelle azt, ha rajta tovább utazni ohajtéék.

A tavali termés szűk volt s a boer (igy nevezik a Jóreményfokon megtelepült hollandi gyarmatost) esüire ürülését tapasztalta, a nélkül, hogy azokat újra megtölthette volna. A folyó év sem volt jobb : körülbelöl ti zenegy hónap óta nem esett; még harmat sem nedvesité a végkép kiszáradt földet s a vidék mondhatlan szomorú szint öltött magára.

A tövér tenyészethez szokott európai szem különben is meddőnek és sivárnak látja a jóreményfoki földet; tizenegy hónapos szárazság után azonban e látvány minden képzeletet meghaladó gyászban tűnik fel.

A források kiszáradtak, a gyepnek nyoma is elenyészett, a majorok kertjeiben is alig volt látható némi halvány zöldület. Mindenfelé köves homokos kopárság, itt ott egy egy tengő bokorral, mellynek lombtalan ágai tüznél feketülteknek látszottak. S a néma sivatagban semmi nesz, semmi mozzanat : legfelebb egy egy bágyadt pök sétált a fővenyen, vagy egy gyík siklott a kövek közé.

Az útszélén néhány szarvasmarha, nyomorú börrrel bevont csontváz gyanánt állongott. Tovább ismét egy két kiaszott ló rágicsált a bokrok

ágain s közeledtemre nyújtott nyakkal bámulta meg a szokatlan jelenetet.

A hegy tövéből porfelhő emelkedett; a boernek itatóra terelt juhait verték fel azt. Éhen szomszár sok hullott el közülök minden éjjel; mennél közelebb jutottam a majorhoz, annál sűrűbben heverték hulláik. E dús lakomára temérdek keselyű gyülekezett össze, mellyek jöttömre fel sem repültek s csak nagy szárnyaikat terjengetve vonultak odább, nem bírván el megtömött gyomrukat.

Illyen volt a vidék arca.

A nyomor tetézéseül illy években Afrika középpontjának még sivább részéből töméntelen mennyiségű *springbock* özönlik le legelőt keresni s néhány percz alatt a tenyészet utolsó szálát is felemészti.

Springbock-nak az antilopék egy nemét nevezik, melly olly roppant falkákba egyesülve érkezik, hogy sáskajáráthoz hasonlítják őket. Mint értesültem, e csapás épen most volt készülöben.

A károgra felrebbenő varjúcsapat s a borzasztó búz világos jele volt annak, hogy a *kraal*hoz már közel vagyok. E *kraal*, vagy major, alacsony hosszú épület, falait otrombán összerakott kövek, födelét zsúpok képezik; lábnyi magos ablakain az üveget olajos papír pótolja. A konyhát óriási kémény jelöli; az istálló, csür és baromfirekesz külön áll s ezeken kívül van még egy vastag falú kerek csonka torony, melly a major lakóinak a feketék ellen erősségül szolgál.

A házból egy ősz boer s több fiatal ember jött elém.

„*Zal Mynheer afzadeln?* Leszáll ön uram?“ kérdék s barátságos készséggel segítének lovamról a nyeret s a podgyászt levenni.

„*Wil Minheer binne komen?* Bejön-e uram? kérdé ismét a gazda s bevezetett.

A *voorhuys* az egyetlen lakályos szoba butorzata nagyon egyszerű volt. Keresztlábú alacson asztal, egy szökött katona remeke; durván összszeforbátolt két szék, egy a háziasszony- a másik a vendég számára — s egy nagy mindenek szekrény: ebből állott az egész kényelem.

A háziasszony, egy roppant magas és széles hollandi nő, a tikkasztó hőség daczára melegítön tartá elefant lábait: mellette az örökös thea katlanban forrott a víz. „*Zal Mynheer sen kopjé theewater gebruiken?*“ E szavakkal theaivásra hívott fel, mit én el is fogadtam, de az ital igen hig

volt s valódi örömmel vettem később, midőn a gazda *zoopie*-vel, az égett bor egy nemével kínált.

A *boerek* beszélgetéséből azonnal kitűnt, hogy *springbock*-vadászatra gyűltek össze, mellynek színhelye egy szoros leend, hol a gyarmatba jövet át kell hatolniok. A hegyhátokról már ma látták közeledtüket. A *boerek* a zergék húsával akarták magukat ellátni, miután folyvást hulló és csökkenő juhnyájaikból nem kerülhetett ki elegendő tápla. Ezenkívül, gyakran megtörténik, hogy e nyájak a *springbockok* közé vegyülnek s velük futnak el.

Az egész est a holnapi vadászat előkészületei közt telt el, mert már nap kelte előtt a hegy tövében készen kelle állani. Nagy apjaik apáiról reájuk maradt s hordható ágyúkhöz hasonló roppant fegyvereiket tisztították, mellyekkel mesés távolságra pontosan lőnek; a kezelésben járatlannak azonban veszélyessé válnék a kísérlet, mert illyennek karját zúzná meg, vagy hosszában hanyatt teritené őt az első lövés.

Mindenki jókora adag löporral látta el magát; a *boer* tenyerébe töltve méri a roppant fegyverbe kellő mennyiséget s ezt épen nem kiméli. Végre miután golyókkal mindenki megrakta övét s megvizsgálta nyergének állapotát: bekövetkezett a nyugalom ideje,

Az ágy nem volt a nyughelyek java, de ha az ember fáradt, a kő is puha vánkos. Kakasszó s a nyitva hagyott ablakon besuhanó híves széllet a hajnalt hirdeté. Keleten halvány északfényhez hasonló világosságoszlopok emelkedének, mellyek pár percz múlva sárgás ködfátyollá szűrődtek s ennek párázatán keresztül a hosszú hegyláncz körvonalai valának kivehetők, míg a hegylánczot átvágó mély szakadékban még sűrű sötétség uralgott. Ez volt ama hegyszoros, mellyen a *springbockok* átjövendők valának.

Nem sokára az egész ház talpon volt. Zablák, kengyelek, puskák, poharak csörgése vegyült össze; a lovak dobogtak, a kutyák ugattak, a *boerek* egymásnak sürgető szavakat kiáltottak.

Nem volt veszteni való percz, mert a zergék pitymallatkor félig alva tolongnak a sűrű csapatban egymásután s vadászatuk ilyenkor háládatos és nem fáradalmas; később gyors ló hátán lehet csak lőközelükbe jutni.

Az egész társaság lóra ült s rövid-vágtatva nyargalánk a hegyszoros felé. Az öregek elől, velük az idegen *Mynheer*, utánuk az ifjak, végül a feketék. A világosság gyorsan növekedett.

„*Opgedrukt Jongens!* Figyelem, fiúk!“ kiáltá a csapat vezére, egy vén *boer*, valódi holland-afrikai öltözékben. „*Opgedrukt*, jönnek már!

S valóban néhány *springbock*, a nagy csapat őrszemeiként közeledett. Nem messze tőlünk a síkon mentek s nagy gazellaszemeikkel reánk tekintve, ijedten futottak el. Csak ekkor lőn fogalmam futásuk gyorsaságáról; mintha csak egymás közt vígan enyelegve szökdécseltek volna s még is a legsebesebb iramu kutyákat messze hagyták magok után. Néha tizenöt lábnyit is, még pedig minden erőködés nélkül ugrottak.

A hegyszoros nyílásához közeledvén, a porfelleg egyre sűrűbbé vált. Felül keselyűk, illy nyáj hű kísérői, kóvályogtak.

Tenger zúgásához hasonló tompa moraj lőn hallható.

„Szálljatok le!“ vezényle a vén *boer* s mi leugráltunk nyergeinkből „egymásután! Fel a sziklára! César! a lovakat mind pányvázd össze s jól együtt tartsd őket; hallod-e ficzkó! jól vigyázz reájuk!“

A zergék elébukkantak. Eleinte kettesével, hármasával, aztán tíz húszt együtt, később három négy száz egy falkában. Végül egy — inkább folyamhoz mint nyájhoz hasonló barnás tömeg hömpölygött elé a hegyszakadékból s ezt egész hosszában előzönlötte.

A roham feltarthatlannak látszott.

„Fiúk!“ kiáltá a *boer*, „ne szeleskedjete! Egyetlen lövés se legyen elveszve! Olly soványak szegények, hogy bőrük átviláglik. Csak a legjobb húsban lévőkre löjjetek s ne vesztegessétek a löport.“

Jó szemmérték legyen aztán, melly az állatok illetén özönéből zsákmányát kiszemelje s elejtse!

A puskaropogás megkezdődött és sokáig tartott. Lövéseink sikeréről semmit sem tudhatánk, mert az élő folyam egyre ömlött. Kutyáink mindjárt eleinte eltűntek a falkában, melly azokat magával sodorta.

A nap sugarai kitűztek a síkra, még pedig olly hevesen, hogy tanácsosnak látszott a vadászat eredményét mielőbb felszedni s haza vinni. Összesen kétszáznál többet löttünk s célzáblánk olly sűrű volt, hogy egyetlen lövés sem hibázhatott. A folyam most már ritkásabbá lőn, míg végre csak néhány elkülönözött *springbock* jelent még meg, félénken iramodva tovább vagy vissza felé.

„Dirk!“ — hangzott öregünk vezényszava — „ülj a legjobb lóra s idővesztés nélkül nyargalj szekérért! S most szedjük fel a zsákmányt, a nap már magasan áll!“

Lementünk a szorosba. A zergéket egy halomba gyűjteni nem volt nehéz, olly sűrűn heverték. De sietni is kellett a dologgal, mert már is számtalan kesely csoportosult a hullák körül. Kétszáznál több *bock* esett el; néhány sebesült bénán igyekezett elvanszorogni, de ezeket is kivégezték. Vigyázatlanság egy két gidát is ejtett el: ezek egyikének anyja hátra maradt, minden módon iparkodott fiát magával vinni s csak miután haláláról meggyőződött indult tovább, ismét megállt, visszatért s olly aggódva szomorú szemekkel tekintte reá, hogy az anyai szeretet és félelem közötti küzdelme látható volt.

A távolabb elesett zergéket keselyük koncolták fel olly mohósággal, hogy pár percz múlva csontjaik fejeztek. Szánalomból még egy *bockot* öltünk meg, melly gyöngesége miatt a többitől elmaradva lézengett, a keselyük pedig szeméit vágta ki.

Egyszerre új tompa moraj lőn hallható a szoros tulsó oldaláról.

„Semmi!“ szolt egy ifju vadász — „tigris jár a zergék nyomán!“

Az öreg *boer* azonban élesen figyelt a közelgő zajra.

„Fiúk!“ kiáltá hirtelen — „ki az útból! Uj *springbock*-falka ez! Hamar! hamar! Mindjárt itt vannak! Fel a sziklákra!“ s ezzel elvetve magát négykézláb kúszott fel a szirtgerincezre; mi utána.

Valóban egy új oszlop tolult fel s felhőszakadás áradatjaként önté el a hegyszakadékot. A föld is remegett e roppant tömeg súlya és zajgása alatt — mi pedig egy zivatar porfellegébe képzelhetők magunkat.

„Bory!“ kiáltá az öreg, két markából rögtönzött hangcsövön át — „Borry! hagyd ott azt az állatot s rugaszkodj hamar ide! Nem hallod? Bo—o—o—ry!“

E szavait egy feketéhez intézé, ki egy nagy és kövér zergét akart az útból elvonszolni. — —

„Ezer milliom ördög! az a hottentota siket — im már ott hever a földön s az egész falka rajta gázol át!“

Úgy volt! A zergék végtelen tábora hullámok gyanánt ömlött elé s magával sodorta a négert, ki elesett, eltűnt, még egyszer felkelt s ujra elveszett a sötét tömegben, melly folytatta rohamát.

„E falkában több van tizezernél,“ szolt egy ifju *boer*. „s a szegény Boryt izzé porrá töri!“

„Tizezer?“ kérdé a vezér „Piet öcsém! Piet öcsém! hogy beszélhetsz így? több az huszonötezernél; nem tudom, hova tetted szemeidet!“

A többi *boer* az öreg véleményét osztá.

Hosszú sűrű vonal után a roham csendesült s látnivaló volt, hogy a falka zöme elvonult. Csak néhány szállongó érkezett még.

Ha nem jegyeztük volna meg a helyet, hol Bory elbukott, nehéz leendett reáakadni, mert a szegény néger inkább homokbuczkához, mint emberhez volt hasonló s meg sem mocczant. Egy forráshoz vittük őt, hol leöntözés után eszméletre tért. Szemeit felnyitván azt mondá, hogy mindene összetört; azonban semmi jelentékenyebb baja nem volt.

„Gyámoltalan!“ szólott hozzá atyailag az öreg *boer* — „nem láttad jönni a zergéket?“

„Dehogyan nem láttam; de mikor villámként érkeztek. Szerencsémre hasra estem, különben arczomat tiporják. Jégesőként koczogtatták fejemet, szemeim elsötétültek, aztán nem tudom mi történt.“

Háromszáz s néhány *bock* esett. A szekér megérkezteig reggelihez látott a társaság. A *zoopie*-palaczk kézzől kézre járt s üresen tért vissza az öreg *boer*hez. Ezalatt a négerek zerge-szeleteket vágtak, megsózták, megborsozták, síma kölemezek közé szoriták, nagy tüzet gyújtottak alája s félóra múlva a legizletesebb sült párolgott előttünk. Kenyérből csak az öregek számára jutott. Kése mindenkinek volt, villául pedig az ősi Ádám-féle szolgált.

„Egyél Bory!“ kínálta a négert egy ifju.

„Nem!“ lön a válasz — „Borynak csak egy kis eczet kell, meg ricinus-olaj.“

Reggeli után a zergék megnyúzása következett. A soványaknak csak czombjaikat vágták le, a többi keselyük és farkasok számára maradt ott. A szekérre, mellynek több ízben kelle fordúlni, annyit raktunk a mennyi csak reáfért, a halom tetejébe pedig Boryt, ki nem birt lóra ülni, tettük; ezenkívül minden lovas négy *bock*-ot függesztett nyergébe s így tértünk vissza a majorba, hol a terjedelmes háziasszony örökös theakatlana mellett várt reánk.

Viszutunk a hegyoldalban vezetett, honnan tíz-tizenkét négyszög mértföldnyi sík terjedt el előttünk. Az egész vidék, meddig szemünk csak láthatott, springbock-nyájaktól ellepve hemzsegett. Eddig csak beszélni hallottam, most saját szemeimmel győződtem meg ezen állatok mesés számáról.

Tárogató.

(Rókaveszedelem. — Zólyomi medvék. — Galgócz-pöstyéni hajtóvadászat. — Szalonkák a felvidéken. — Agarászat és az Atzél-díj. — Friss vérvegyület — Kopófalkák.)

A tiszá-eszlári róka sziaciliai vecseryéje évenként Hubertnapra szokott esni. E napon Kállay Gusztáv úr vendégszerető házánál rendszeren több vadász gyűl össze egy kis sportra, mellynek rövid tartama csak épen annyi, hogy a reggeli és ebéd közötti időt kitölti s eredményében még is mulatságosabb a lövadászat sok egyéb neménél. Tíz tizenkét úrvadász kísétál a falu közelében lévő nádashoz, melly körül a helyismerő háziúr felállítja vendégeit, negyven ötven hajtó pedig „felveri a rókatanya nyugalmát.“ A tizenhat holdnyi nádasnak jőformán léggömb alakja van, mellyben alólról felfelé történik a hajtás. A hajtók rögtön eltűnnek az ölnél jóval magasabb náderdőben — de azon lövészek, kik egy kis magaslaton állanak, látják mint rendül meg a nád buzogánya s ennek cikázó hullámzásából biztos lövésre várják a rókát. Ez futva fut, érzi hogy itt bőréről van a szó s ezt megmenteni nyilást keres. Ah de a náderdő ritkásabb szélein gyilkos csövet pillant meg éles szeme, oldalmozdulatot tesz tehát a sűrűbe s itt aránylag több biztossággal vél futhatni, midőn — veszedelem! a sűrűből hirtelen tisztásra bukkan ki s itt „látni ötöt és lelőni pillanatnak műve volt!“ A fegyverropogás azt jelenti, hogy a „socii malorum“ számosak. Alig telik bele fél óra s az első hajtásnak vége van. A tizenhat holdnyi nádasból tizenhat róka ugrott ki; ezek közül tizenkettő szörnyű halált halt, négy visszamenekült. Nincs kegyelem! Új hajtás ezekre is. Ismét kibukik mind a négy; kettő felfordul, kettő menekszik. Következik az elejtettek összeszedése s ime kitűnik, hogy alig ötven hatvan lépésnyi vonalon nyolcz róka hever. E vonal az, hol a náderdő egész széleig tömör marad s hol az üldözöttek — mintegy zsákba futva — olly sűrűn bukkantak elő, hogy a lövészek csupa udvariasságból már egymásnak adogatták át a lövést. Báró Vay Béla egymaga négyet lőtt. Ezután még egy kisebb és alacsonyabb négy holdnyi nádas lön meghajtva; ebből is négy róka bontakozott ki. Hűsz holdra tehát hűsz róka! Ha ezt valamelly angol rókavadász, ki jeles falka mellett a tally-hó!-nak szükében van, megtudja: nem állok érte jót, hogy e rókaconservatóriumért mesés árt ne kínáljon s annak gőzerővel mindenestől Angliába szállítását ne tervezze. — Megemlítendő még, hogy e nádasokból a rókabőség dacára még négy vagy öt nyúl is illant ki.

Illyen volt — a rókákra nézve gyászos, de a kis társaságnak élvezetes Hubertnap T. Eszláron. A zólyomiak „paulo majora canunt“; ők a medvéket zaklatják. Szegény maczkó, nem tudja elképzelni, miért törnek bőrére, miután az e részbeni szükséglet a gránátos ezredek megszüntével meglehetősen csökkent — s miután ő nem bánt senkit. Igen ám, mondják a zólyomi földmivelők, de bántja a zabot s kár tesz a marhában; minélfogva hajtókül magok ajánlkoznak; a környékbeli lövészek pedig összegyűlnek s egy egy vadászatot rögtönöznek. E vadászatoknál juhászkutyáknak is jut szerep. E hűséges nyájkisérők, egy egy requirálási kísérletéből ismer-

rik már a bundást s ennek esküdt ellenségei. A vadászaton meglövődözött medvére, miután elvérézésére időt engedtek, illy komondorokat bocsátanak, mellyek a sűrűbe rejtekezőt véren nyomozzák s feltalálván — szörnyen szeretnék ugyan megtépni, de nem merik, hanem torokszakadtából ugatnak körüle s rejthelyét így árulják el.

Zólyommezgyében az idén sok a medve; nyár folytán lesből zabföldeken három esett; az őszi vadászatok azonban a rossz időjárás miatt csekély sikerrel folytak le; M. kincstári erdőmester lőtt egyett Dobroson, egy másikat egy puszkás. Ujabbban — mint értesültünk — nagyobb hajtóvadászatokon nyolcz medve hagyta ott bőrét. Addig is, míg e nevezetes eseményről hiteles és részletes jelentés érkeznék, említstük meg itt a zólyomi híres medvevadászt M. erdőmestert, ki már húsz medvét — s pár év előtt egy álló helyében kettőt lőtt. E vadászat a zólyom-jeszenei Szuhavölgyben történt, hol ő a lövészeket a legjobb pontokra elhelyezvén, maga egy nyílással szemközt, melly előtt vízfogó árok vonult el, foglalt helyet. A szerenese azonban itt is neki kedvezett legjobban, mert mindjárt az első hajtásban egy roppant öreg medve két bocsával jött reá. M. az öreget úgy homlokba lőtte, hogy ez rögtön a vizes árokba gurult le; a kis bocs nem érvén fel ésszel a történeteket, örege után ment le s midőn ezt javában szaglászna, M. kétesövű fegyverből a második lövés véget vetett ifju napjainak. A testvérbocs még e kettős szomorú példán sem okult s egy ideig állongva Markusnak alkalmat nyújta egy helyből három medvebőrre tenni szert, de miután kétesövű fegyverből a harmadik lövés csak új töltés után lehető: e töltési műtétel alatt a bocs nagy okosan és rangjához illő komolysággal elkullogott. Ezalatt az ellenkező oldalon sűrűn durrogtak a fegyverek. A kanmedve ott a lövés-sorra jött le s csak a 15-ik lövésre adta be a kulesot. A hajtás bevégeztével együtt volt a társaság s falatozva beszélt a nap hevélyeiről, midőn az árván maradt medve úrfi egyszerre előbukkant, de mire a meglepettek fegyvert ragadtak, újra eltűnt.

Ezt mint pár év előtti curiosumot említjük csak; közelebbi érdekű a galgócz-pöstényi hajtóvadászat, mellyben a házi uron Erdődy Ferencz grófon kívül, gr. Pálffy József, gr. Széchenyi Kálmán, gr. Chotek Rudolf, gr. Berényi Ferencz, gr. Festetics Leo és Béla, gr. Degenfeld, gr. Stadion s mások vettek részt. A lőtt vad sorozata következő:

	Nyúl	Fácán	Fogoly	Róka
Terézudvar november 22.	238	—	1	—
Madunitz „ 23.	192	1	11	—
Drahóc „ 24.	163	104	10	—
„ „ 25.	527	—	8	—
Pöstyén „ 26.	35	189	—	1
„ „ 27.	109	316	5	—
	1264	610	35	1
Összes szám 1910				

Az első napokban Galgócz, az utolsó három nap a pöstyéni fürdő volt a vadászok gyűlőhelye, hol a vadászati élmények után kedélyes társas kör élveiben részesültek.

December 9-én gróf Károlyi Lajos ő excja tótmegyeri urádalmában kezdődtek meg a vadászatok, hova az ország távolabb részeiből is fényes vadásztársaság gyűlt össze.

A múlt hó elején hirtelen bekövetkezett s épen nem várt zord idő a szalonkaidényt megrövidítvén, erről az idén keveset hallottunk s annál szívesebben közöljük Balogh Elek úrnak Bars megyéből vett s erre vonatkozó következő sorait:

„Miótan a múlt tavasszal szép számmal vonultak át a szalonkák tenyésztési helyükre, méltán lehetett várni, hogy a szaporodás sikeres lesz s visszatéret számos megjelenésükkel örvendeztetik meg a sportvilágot; a száraz zord idők azonban s a hirtelen beállott derek kevés mulatási időt engedvén várva várt vendégeinknek, ezek csaknem észrevétlen suhantak el a vadászok csatárlánca között — s vonultak másik hazájukba a nélkül, hogy vendégszeretetünket igénybe vennék s a magyar lövészek szokásos salvékkal kellő modorban üdvözölhették volna kedves vendégeiket; mihez képest itt úgy, mint hihetőleg más tájakon, rendkívül kevés szalonkát ejthettek el még azon híres lövő urak is, kik azelőtt a szalonkák számát más években körülbelül 100 darabig szokták felvinni. Így a ghymesi gróf, ki e tájon annak idején tekintély, ez ősszel alig birt összehozni 38 darabot — s így ezen arányban a többi vadász urak, kik kevesebb személyzettel és szorgalommal szoktak vadászni. Tudtomra a felvidéken legtöbb szalonka lövésével dicsekedhetik ez uttal Rudnay József, ki ez ősszel rudnói birtokán vadásztársaival (kik közé magamat is számítom) 82 darabot lőtt el. E mennyiség felét maga a házi úr, kitűnő lövő, ejtette el. E rendkívüli körülmény azonban leginkább annak tulajdonítható, hogy a szalonkák a magas hegyekről lehúzódván, a rudnói völgyek vadvizes rétegein még a kedvezőbb időkből tovább tartózkodtak s az általános szárazság miatt nem vonultak tovább, míg csak a fagyok nem kényszerítették őket gyorsított lefelé vonulásra; — s épen ez oknál fogva az őserdők tövén ez ősszel sokkal több szalonka esett, mint a sík földön.“

Az agarászat teljes folyamában van. Alább közöljük egy szenvedélyes agarász naplótörredékét, mely egyszersmind jól rajzolt téli tájképet nyújt, — úgy szintén a szolnoki lovar- és gazdasági egyletnek Tiszafüreden tartott ez évi első díjagarászatát. A lapjaink előbbi számában foglalt medgyesi agarversenyhez pótlólag még azt tesszük, hogy 12 agar közül a díjfutásra Fecske és Czigány maradt fel, mely alkalommal a felugrott gyenge süldő nyúlón Czigány három — Fecske pedig két vágást ejtett s így a billikom az elsőnek lön odaitélve; megjegyzendő azonban, hogy a szuka Fecske az nap más kutyákkal már két nyúl után — míg a kan Czigány csak egy után futott.

A medgyesi agarversenyek érdekét jövőre egy új díj fogja növelni, báró Atzél István ajánlata, ki azon elvéhez képest, hogy a kiténtetést csak az olyan sebes és kitartva-győzős agar érdemli, mely tehetségét jó nyúlón mutatta be — jövő év november utolsó napjaira a következő feltételekkel járó tiszteletdíjat tűzte ki:

Futhat minden az országban nevelt másfél éves szuka és két éves kan. Azon agar, mely kellő erővel és kellő távolságra nem húzza be és nem töri meg nyulát s ezt gyalogolva és nem forgatva viszi — a díjfutástól elesik. Süldő nyúl nem — csak jó nyúl számít. E feltételek részleteit az agarászat színhelyén a díjadó és a választott bírák határozzák meg.

Régóta áll már nálunk a panasz, első rendű erdei kopók, vizslák és agarak hiánya miatt. Tagadhatlan, hogy sok jó vér gondatlan s feltűgyelet nélküli vegyülésben elfajult s alkalmasint alig vonandja valaki kétségbe azt, hogy kipróbált friss tenyésztésanyagok behozatala s vegyítése erőteljes nemzedékek vethetné meg alapját, mellyben ez együtt olly ritkán található két kellék: a sebesség és győzőesség valahára párosulni fogna. A ki nem követeli, hogy az ő agara a lehető legjobb, hihetőleg egyet fog érteni egy angol jó kan agár alkalmazásának czélszerűségében s ha a jelen szűk időkből erre költsége jutna, ennek megválasztására Angliában mulató barátunkat Térey Pál urat kérhetné fel, ki (bizton hiszszük) e feladatnak szívesen és jól fogna megfelelni.

Az angolok nem restellik bevallani a vér fajulását s a minőség csökkenését a tenyésztés bármely ágában, még a kiválólag nemzeti jellemű telivér-nevelésben sem. Nyíltan bevallják, hogy a telivéreknél a tüdő- és a lábbajok egy idő óta nagyon általánosak s folyvást terjednek. Némelyek véleménye szerint a vért kellene új tenyésztésanyaggal felfrissíteni s ezek arab ménnek behozatalát sürgetik; mások ismét a baj okát nem vérfajulásban, hanem azon körülményben keresik, hogy Angliában a versenylovak legnagyobb része már két éves korában fut, megromlik s rossz léhlzési szervekkel és lábakkal válik tenyésztővé; minélfogva ez utóbbiak a két éves lovak versenyének megszüntetését s a királyi tiszteletdíjnak oly nagy díjakká változtatását indítványozták, mellyekért csak négy öt éves lovak s ezek is csak úgy versenyezhessenek, ha mint két évesek soha sem futottak. Vannak végre, kik a kormánytól várják, hogy országsszerte egészséges hágó méneket állítson fel, mellyeknek használata mérsékelt áron a közönség számára nyilván álljon.

Mi csak örülhetünk annak, hogy magyarországi telivér-tenyésztésünket két éves lovak versenyei nem rontják — s Anglia példáján okúlva, onnan lovat hozató tenyésztőink bizonyosan ollyant fognak venni, melly mint két éves a versenytéren nem rongálta meg szervei és inai jószágát. — Ha azonban az angolok mindjárt az első aggodalomra készek friss arab vérrel vegyíteni a jelenlevő jelest: miért restlenék bevallani agártulajdonosaink azt, hogy egy kis vérvegyület épén nem ártana a jelen agarnemzedéknek. A jeles kan Angliában sem olcsó; de hiszen a mi egyesnek költséges volna, annak ára egy társaság tagjai közt megoszlanék s mint a szomszéd mondja — kifizetné magát.

A nyúl- és rókakopóknak tettdűs napjaik november utolsó hetében, a vadászidő jobbra fordultával, megkezdődtek s folyton folynak. Ezen idő óta Főton csaknem naponként vadásznak s a hány vadászat és futam, annyi a fogás. A régi és az új kopónemzedék makacsul küzd egymással a dicsőségért, — tetteik s az egyes érdekesebb futamok részletes leírását lapjaink közelebbi száma hozandja. — Csákról a távolibb lakók már szétozlottak s csak a békésiek járnak ki néha a falkával. — Az 54 kopóból álló velejteji falka november derekáig a rossz idő miatt csak kilencz hallalit csinált, a későbbi jobb időjárás kedvezményeiről még nincs tudósításunk. — Újszászon november 27-étől december 7-éig kilen ezer volt künn a falka s egy nagy eső és mély föld által gátolt vadászatot kivéve, a többi mind fogással, rendkívül hosszú futamokkal s három rókahajtással vált érdekessé. Ezekről is a

jövő számban bővebben. Most még csak annyit, hogy az újszászi szorgalmas farka, ha az idő december derekáig kedvező marad, ez évi vadászatainak számát százra viendi fel.

— A fóti eseményekről épen e perczben vesszük K. B. gróftól a következő érdekes levelet.

A fóti rókakopók.

Szerk. úr, — Több izbeni felszólításának, közölnék egyetmást a fóti idény él-ményeiről, nem tehettem eleget mindeddig, mert az igazat megvallva, az időjárás mostohasága, ama hosszan tartó száraz ősz s ezt rögtön követte fagy, a lehető legroszabb sportot nyújtá, ezt is csak elvétve, egyes napokon engedé gyakorolni s így legfeljebb végtelen jeremiádokkal szolgálhattam volna, mire úgy hiszem nincs szükség, hogy még e lapokat is ellepjék, hisz mai nap amúgy is bőviben vagyunk az egymást érő, minden sportot már alapjában megrontó checkeknek. Vártam tehát, míg panaszos tollam e sorok olvasóját szebb tájakon s gyorsabb menettel vezetheti.

A mult hó második felében beállott esőzés a talajt igen lágygyá tevő s emenedves, egyre párologó föld kitünő vadbüzt s lanyha levegő mellett felette kellemes vadásznapot nyujta, mellyeken a kopó s vadászló tényképességének, valamint a vadász szenvedélyének kielégítésére dús tér nyílt.

Bejártuk a rákosi, megyeri, gödi s a többi nádasokat, a csomádi és csonkás erdőt, mindannyi rókagazdag rejtet, hol fáradságunk koszorúzta fogással, hol a nélkül, de mindenkor kielégítve tértünk haza.

Nem akarván az egymást érő szebbnél szebb vadászatok teljes leírásával sok tért s időt igénybe venni, csak a főbb s érdekeseb momentumoknál mulatandok.

Egyike a legmulattatóbb s tréfás jelenettel végződő vadászatoknak e hó másodikán volt; a róka e hegyes, erdős vidéken, hosszas és sebes fel s le negyvenöt perczig tartó hajtás után az egy ujoncz kopó vezette farka által kiszorított a síkra, hol vesztét nem kerülhetvén el, egy ideiglenes rókalyukba bűjt; de alig fogánk kiásásához, midőn már hatalmas farka kecségető tropheaként pompázott elénk, jeléül annak, hogy ő kelme nem képes föld alatti útját folytatni, mert ez egyszer nadrágszár utczába tévedett.

De minden erőködésünk daczára nem valánk képesek, a fark elpusztulása koczkáztatása nélkül róka uramat a lebüjből kisegíteni. „Két kopót ide!“ szólal meg ekkor a farkár, majd ki — de nem végezheté, mert már ekkor a távolabb álló farka az ostorász szavára mit sem hajtva, előrohan és engem s a farkárt, kik a corpus delicti felett tanácskozánk, elgázol s minden további tanácskozásunkat feleslegessé tették az által, hogy megszorúlt prédájukat legrövidebb úton éles fogaikkal vonszolták ki s igen késznek mutatkoztak azt fej s farkastól megemészteni, mire mindenki

ostort ragad s irgalmatlanul kezdi ostorozni, talán a kopókat? oh nem, jobbra balra, kit s mit közelebb ér, minek az lön a vége, hogy a nagy zaj, ugatás, szitkolódás végét érte s ostor inventio által sikerült ugyan a róka farkot megmenteni, de nem a nélkül, hogy mindenik vadász egy egy érezhető emléket ne vitt volna magával ez érdekes fogás színhelyéről.

Agarászat.

Tobik.

Sz. Margita nov. 9. A dadai erő megérkezési napja: mondhatom kemény idő, szenvedélyt- s embert fagyasztó. Ki is hagyná el lángoló kandallóját illy zordon időben? Lengyel felől dermesztő hideg szél stívölt a puszták akadálytalan oceánján, — jaj annak mit ez orkán útjában talál! s hogy fagyasztó szele még nagyobb-szerű legyen, kamcsatkai havat zavar, szór, repít a szürke légebe szét. Nőttön nő e téli zivatar; haragra gyúlt emberként nem kimél növényt, állatot, nem halandót. Csak az boldog, ki meleg hajlékában vagy vendégszerető gazdánál neveti e rendkívüli időt. És még is vannak férfiak, kiknek mai napon a természetből ellökött kesztyűt fel kell venniök: vannak férfiak mondom, kiknek ma úton kell lenniök, hogy holnap 10 ke estéjére a Tobikon lehessenek, hol az összes agárerő 11-én élethalálharcot fog vívni! Bizony mondom, jól érzem magam, hogy hon vagyok s hogy jelenben futó agaram nines, mert illy időben, illy téren, olly nyulakra futtatni: feladat, mit tetre talán a szenvedély sem ruganyozhat fel!

Milly sajátságos képe van illy zivatarban a puszták, rosztanyaházak, szobák, viskók belsejének! Mint a zivatar hatalma, mint a hógula: úgy nő a pusztai lakók vagyona ilyenkor. Itt egy juhnyáját, egy farka sertést, amonnét egy gulyát, lovakat hajt, térít ember pásztor nélkül a tanyára a távol földről a zivatar: míg benn a kis füstlepte esárdában, szélhordta száraz gyűrűs zsidó dideregve dörzsöli veres hosszú újjait, a házi nő bölesőben síró gyermekét csillapítja, kinek a szoba füstje majd kirágja szemeit; a piszkos drótostót hólepte kerék nagyságú kalapjáról veri le a havat; a suton néhány csaknem egyidejű fattyú meredt szemmel, nyitott szájjal bá-mészködik: safrányos tót, kanász, juhász, csikós, bojtár, mind egy szobába szorult; a házi gazda a füstölgő kandalló előtt áll s evődik az ajtó mellé huzódott fűdőző cigánnyal, mondván neki: „ugy-e cigány jobb egy nyár száz télnél?” Hát ott az ablaknál ki fintortatja jobbra balra orrát? egy finnyás mai öntetű uracs, kit a félelem, a vegyes társaság, a bűzös szoba illatja, bár orra benn is ezinkét fogott, még is jobban megizzaszt, mint 12 csésze thea. Majd kiméletlen kopogás, dörömbölés hallatszik az ajtón s mire az magától kinyílik, rőfögve jő be az egyetlen egy anyakocza négy napos malaczaival. A pásztorserег helyet csinál e gazdaságnak; a zsidó fél, a

czigány mindjárt elmé nekedik, hogy „jobb volna a malaczkokat megölni, mint így meg hagyni fagyni!” míg az apagyilkossal örvezett uracs megszólítja a gazdát, hogy ő csak nem lesz disznóval egy fedél alatt? Ha nem tetszik uram, ott künn tágasabb! mondja reá a gazda, szemébe vágva a mellette álló kanásznak.

Illy hivatlan s ígérkeztelen összejöveteleket szült a pusztán a mai idő is.

P. A. barátom Dadáról ígerte, hogy ma felém jövend s együtt megyünk a Tó bikra; már 3 óra s még sincs itt. De ugyan ki is várna most valakit? ? E hó-zivataros légben még a pusztai lakos is eltéveszti útját, nem hogy idegen. De im nyílik az ajtó s P. A. barátom bontakozik ki a hófátyolból. Szép jellem, nagy szenvedély, melly csak el nem puhult nemzedék sajátja.

Nov. 10., Tobikon. Sz. Margita Tobikig jó 7 mértföld, mit fagy, hófúvás, nyomtalan út meglehetősen meghosszabbít. Az idő kiadta dülő mérgét az éjjel; ma szép és jó az idő, bár hideg is. „Hittem, hogy eljöttök Andris pajtás, mond R. A házigazdánk, még A. Gy. t várom, bárminő idő volt tegnap, neki is itt kell lennie.“ S alig bontakoztunk ki uti öltözékünkől, A. Gy. és B. A. barátom két erővel — agárral — megérkezett.

Elmúlt a nap, elmúlt az est, a várva várt sárréti erő nem jött meg. Sajnálta és sajnálja az egész jelen volt kis kör, hogy a megénekelt L a u g v i u s t nem tisztelhetette, pedig többen csak azért jöttek a vidékből, hogy megismerhessék.

Mi tagadás benne, jóval elmúlt éjfé, midőn a társaság nyugalomra szállt. A ki nem ismeri a hevesi vendégszeretetet, menjen az a Tobikra, azt (tempo komedia nélkül is) tiszta eredetiségében s valóságában élvezheti.

Szó szavat, bor poharat hajtott, mig nem a jelenvolt 6 agár tulajdonosai magok közt sorsot huztak a holnap futásra.

P. A. Székács és A. Gy. Ur fi agarai közt volt a fő kérdés. Történtek több rendbeli fogadások is a két agárra. Biróul M. L. lón elválasztva.

Nov. 11. A mai nap hőse P. A Székács agara volt A. Gy. Urfija ellenébe. A többi agár futásairól, bár fogtak is, szalasztottak is nyulat s nyulakat, nem szólhatok: mert a mit ér, azt csak elfogja, „de ha nem éri, csak nem éri.“

Meg kell azonban említenem e helyen B. G. fiatal agarász pajtásunkat: nemes tüzeljes szenvedély, bátor sikraszállás jellemezte őt e nap estéjén: szívünk-ből ohajtjuk illy alkalmakon láthatni, addig is pedig el nem mulaszthatjuk neki bizalmasan ajánlani, hogy a szomszédban R. A. barátunkkal mentül többet agarászszék s igyekezzék a mostani fekete agara helyett még jobbat nevelni.

A sárrétiék meg nem érkezéséből származott szellemi veszteséget a mai nap agarászattal s vig estével kárpótolta a társaság: ígéletet adván s terveket készitvén a T. Fűreden 25-én tartandó díjagarászatra. „Majd meglássuk.“

Tiszafüred.

A szolnoki lovaregylet ez évi első díjagarászatára november 24-én gyűltek össze a résztvevők a t. füredi fogadóban. Az agarak nevezése után következett a sorsolás, melyhez képest a versenyzés következő rendben és eredménnyel folyt le:

Lelovits Gyula fek. sz. R a j k ó	} Lárma.
Borbély Géza fek. sz. L á r m a	
Recsky Miklós fek. sz. M i n t a	} Minta
Magyary Lajos ver. sz. O l g a	
Magyary Lajos ver. sz. F a h a j	} Fahaj.
Sárközy Mik. sga és fek. sz. S z e l l ő	

A fennmaradt három agár együtt futván, Lárma egyedül látta meg és hajtotta a nyulat, de arról meglehetősen hajtás után minden ok nélkül leállott és így a billikomra tovább nem futhatván, a másik két agár maradt fel. E döntő futásnál derék nyúl ugorván, ez egy kemény fagyos gyepen át igen hosszú s nagyon szép futást tett, mely alkalommal Minta a nyulat folytonosan vágta s társát Fahajt több ízben elhagyván, győztesnek lón kijelentve s a 10 arany díjat elnyerte. A 30 pftnyi tétősz Fahajé lett.

Az agarászat mindjárt Tiszafüred alatt a réten kezdődött, onnan Egyekre és innen a kőcsi pusztára ment. Az idő hideg, de tiszta szép téli nap; a föld keményen megfagyva s lovaglásra kivált a gyepeken igen alkalmatlan. Lovasok száma hét; nézők tíz kocsin. Nyúl elegendő volt, fogás összesen hét; azonkívül is sokat láttunk.

A billikomfutás után még néhány hajtás következett, melyeknél Rajkó leginkább érdemelt dicséretet; a közönség általános véleménye szerint ezen agarat az első futás alkalmával a bíró méltatlanul ejtette le.

Az agarászatot követő estén a vendéglőbe táncvigalomra gyűltek össze a környékeliek s bár az eszme csak megelőző napon keletkezett, minden rögtönzöttsége mellett is igen jól volt rendezve a vigalom, melyben a társaság legjobb kedvvel reggelig mulatott. Köszönet ezért a füredi és vidékbeli nőknek, kik minden előleges készülétek nélkül is szivesek valának a rögtönzött mulatságban részt venni s ezzel az agarász társaságnak olly kellemes estét szereztek.

Magára az agarászatra nézve nagyon kedvezőtlen körülmény az volt, hogy a Tisza zajlása miatt a tisztántúli agarászok, kik lóval és agárral a Tiszáig jöttek, onnan visszatérni kényszerültek.

Gr. Sz. Gy.

Jelentés.

A pesti lovaregylet választmánya az 1859-ki versenyekre teendő előkészületek végett jövő január 7-én déli 12 órakor a nemzeti casinóban Pesten ülést fog tartani. Pest, dec. 9-én 1858.

Bérczy Károly
egyleti titkár.

A szolnoki gazdasági és lovaregylet

ez évi második díjagaraszata dec. 15-én Törökszentmiklóson fog tartatni; a pályázandó agarak megelőző nap este 8 óráig nem csak bejelentendők, de be is mutattandók.

Tét egy agár után 5 pft, gyeppenz 2 pft.

Díj: 10 arany s egy tiszteletdíj b. Podmaniczky Frigyesről.

Hágó mének.

Velejtén gróf Andráshy Aladár istállójában:

LITTLE HARRY 1849. ap. Epirus, any. Fraudulent, melly Venison és Defencetől sat származik. Anglia első gyepen tíz versenyben győztes; a pesti gyepen 1856-ban a Károlyi tétversenyt nyerte. Hág előre leteendő 50 forintért. Istállópénz 3 frt.

PÁTKA ap. Conscript, any. Lily, mellynek ap. Lilac Privateer után. Hág előre leteendő 15 forintért. Istállópénz 2 frt.

Gróf Kinsky Octavián chlumetzi istállójában:

GRIZZLY BOY a jövő hágatási időszakra, vagy is 1859. február elsejétől ugyanazon év július elsejéig 300 fl háromszáz aranyért bérbé adandó. A szállítási költséget ide és oda, úgy szintén a lóval utazó és maradó lovász uti- és tartási költségét a bérbéadó viseli. A mén húsz kanczát fedezhet, ha azonban ennél több volna fedezendő, húszon felül mindenikért 20 arany jár a tulajdonosnak. Vállalkozók levél útján Jackson chlumetzi idomárral értekezhetnek.

Eladó lovak.

Előszálláson — Duna-Földvár mellett:

Büszke $5\frac{1}{2}$ éves veres pej kancza $15\frac{2}{4}$ m.) hámos lovak. Áruk 750 pft.

Gyömbér $5\frac{1}{2}$ éves vil. pej kancza $15\frac{2}{4}$ m.)

Tentás $5\frac{1}{2}$ é. setét pej kancza 15 m. hámos ló. 325 pft.

Nezses $5\frac{1}{2}$ é. aranypej herélt kese $15\frac{1}{4}$ m. idomítás alatt. 300 pft.

Dáma $4\frac{1}{2}$ é. setét pej kancza $15\frac{1}{4}$ m. 300 pft.

Csinos $4\frac{1}{2}$ é. vil. pej kancza, $15\frac{1}{4}$ m. 250 pft.

Deres $3\frac{1}{4}$ é. almás szürke kancza 15 m. hátsó és hámos 225 pft.

Bővebb tudósítást Finkmán Justus ménesnök ad.

Földváry Gábor úrnál a baracsi pusztán (Pest megye):

Két jól betanított, négy éves, herélt, nemes fajú, tarka kocsis ló. Áruk 400 for.

Egy négy éves nemes fajú, tarka, idomítatlan, vemhes kancza. Ára 150 for.

A káposztás-megyeri idomító intézetben a következő lovak vannak eladásra felállítva :

1. J o l l i t y sárga kanca 1847 ből, ap. Bay Momus, any. Langar k.
2. Négy éves sárga kanca ap. Abraham Newland, any. Christine, Privateertől.
3. A r a n k a 3é. pej kanca, ap. Gameboy, any. Nan Pedlar, mellynek ap. Voltaire, any. Columbine, Cattontól.
4. Két éves pej mén, ap. Smaragd, any. Christine.
5. Két éves pej mén, ap. Alert, any. Mona Lisa.
6. Két éves fek. mén, ap. Alert, any. Muffin.
7. Két éves Rohan-mén, ap. Smaragd, any. Jollity

Bővebb tudósítást ad B e n s o n T a m á s közidomár K. Megyeren (ut. p. Pest) kinek istállójában még a következő lovak is eladók :

1. P a n id. pej mén, ap. Alarm, any. Dromedary k. (Sok más versenydíjon kívül a kolozsvári Császárdíjat nyerte.)
2. A c a s t u s 5é. pej herélt, ap. Alert, any. Cleo.
3. N a n P e d l a r ap. Voltaire, any. Columbine Cattontól ; vemhes Alert-, vagy Italiántól.
4. Egy 6é. sárga pony, 14 markos, ap. Troy. any. egy jó véru kanca.

Gróf Kinsky Octavián chlumetzi méneséből:

Több telivér és félvér két és három éves mén és kanca, valamint több anyakanca is szabad kézből eladó. Tudakozó bérmentes levelek Jackson idomárhoz Chlumetzbe (ut. p. Pardubitz) intézendők.

Előfizetés

a

Vadász- és Versenylap 1859-iki

harmadik évfolyamára.

Megjelen havonként háromszor egy egy iven, kö- és fametszetekkel.

A „Vadász-műszótár“ és Miles munkája a lópatkolás újab' módjáról 16 ábrával, a lap külön melléklete leend.

Ára : egész évre 10 pfrt (10 frt 50 kr ausztriai értékben), félévre 5 pfrt (5 frt 25 kr ausztr. ért.).

Pest, Servitater 3. sz.

Bérczy Károly

felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

TARTALOM:

Vadászat a Jöreményfokon. — Tárogató. — Főti rókakopók. — Agarászat. — Gyűlési jelentés. — Agarászati határnap. — Hágó ménék. — Eladó lovak. — Előfizetési felhívás.

Megjelen e lap minden hó 10. 20. és 30-án egy iven. Előfizetést elfogad a szerkesztőség Pesten (Szervita-tér 3 sz. 2-ik em.) egész évre 10, félévre 5 fttal pp. Az 1857-ik évi első évfolyam teljes példánya kapható 6 ft. 24 kron p. p.

Tulajdonos kiadó és felelős szerkesztő Bérczy Károly.

Pest, 1858. Nyomatott Emich Gusztávnál. Barátok tere 7. sz.